

Béla Kun a kormányzatot megsemmisít!

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefon száma 124.	Felolvasó szerkesztő Dr. Kiss Pál. FELOLVÓ SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 83.	Szerkesztőség és kiadóhivatal Dessowly-tér 7. szám alatt	Hír felvételek díjazás szerint 1 özlünk
---	---	---	---

A városok ellen.

Makó, január 30.

A városok érdekeivel és ügyeivel a kormány gondolatlegkevésbé. A belügyminisztérium városi ügyosztálya hallatlanul lassú és akadékoskodó. A vidéki városok fölterjesztései hónapokig elfeküsznek a minisztériumban; az aktákat nem intézik el, a jóváhagyások késnek s ez valósággal megakadályozza a városok fejlődését. A városi képviselőtestületek határozatainak fűlőbírálatát kizárólag politikai érdekek irányítják; amit a megyék pressziója nem tud elérni, azt a belügyminiszter megsemmisítő határozatával csinálja meg. A városi közgyűlések autonómiája; önkormányzati joga megsemmisült; minden városi érdek föltűnő áll a főispánok politikai terrorja, vagy pártérdekeket elősegítő beavatkozása. A belügyminisztérium számos ügyben forgatta föl egyes vidéki városok fejlődési rendjét, vagyoni érdekeit, kulturális haladását.

Most, a tisztújítások előtt — miként a legtöbb vidéki városból jelentik — különösen megnyilvánul a politikai érdek túltengő befolyása. Tízbe az új képviselőválasztási törvényben a városi kerületekben a titkos szavazást kénytelen volt meghonosítani. Mielőtt ekként a városok független polgársága ezekben a kerületekben teljesen megsemmisítheti a munka pártot, a kormány igyekszik a közigazgatási hatalmat a városokban megszerezni. Ezért volt már a törvényhatósági bizottsági választások alkalmából minden vidéki városban teljes a terror s ezért dolgoznak most a főispánok megfeszítéssel azon, hogy a városi tisztikarokat a munkapárti érdekek megfelelő módon átszervezzék.

A terror, a puhítás, a befolyásolás és a magánérdekek kielégítése: ezek egyfelől az eszközök, de másrészt nem riadnak vissza existenciák feláldozásától, embeerek tönkretételétől, karrierek összeroppanásától sem. Az a szellem, amelyet a kormány a parlamentben meghonosított, a törvénytelenység és a tulkapás szelleme, az a példája a vidéki főispánok és kényurak tevékenységének is. Most — körponti intézésre — a városok függetlensége és önkormányzata ellen indul meg a harc; az erőszak eszközeivel s minden érdek föláltoztatásától sem riadnak vissza. Az ország reménye, jövője haladásának legbiztosabb eszközei a magyar városok; azeket akarja most tönkre tenni a kormány csakhogy diktatúrájának ne legyenek erős és kitartó ellenfelei.

Tízbe városgyűlése megnyilvánul a városi kerületek számára

meghatározásában is. Nehogy a titkos szavazású kerületek száma nagyon növekedjék, alig szaporítják a városi kerületek számát. Három kerület lesz Debrecenben, Szegeden, Pozsonyban és Szabadkán, két kerület Miskolcon, Kecskeméten, Marosvásárhelyen, Temesvárt, Hódmezővásárhelyen, Kolozsvárt, Aradon, Pécsen és Nagyváradon, míg a többi városok *így Makó is továbbra is egy-egy képviselőt küldenek a képviselőházba.* Tízbe nem kell a polgárság erőteljes képviselete, a mint egyáltalában gyűlöli a parlamentáristust.

Más hírek szerint a Tisza kormány belügyminisztere: Sándor János, még e héten benyújtja a Háznak a választókerületek beosztásáról szóló új törvényjavaslatot.

A jogfosztó választói törvénynek ez a függeléke egyszerűen lesz. A törvényjavaslat kimondja, hogy az új választójogi törvény a kerületek új beosztását is szükségessé teszi, kimondja a mostani kerületek átforgatásának szükségességét és azt, hogy erről a belügyminiszter fog gondoskodni rendeleti uton.

Tízbe nem a törvény minden kerület dolgát külön tárgyalgatói a Háznak, mert fél a mostani kerületek mostani képviselőitől. Nem az ellenzékietől, akiket egyszerűen kiűllet a törvényjavaslat tárgyalásának egész idejére, hanem a munkapártiaktól fél tiszta. Attól tart, hogy a kerületek új beosztása miatt palotaforradalom tör ki a munkapárti Lloyd-klubban. És hogy ezt, a mindenható párturalomnak belső megrendését elkerülje, inkább egy minden kormány által rendelti ulon kezelhető módra bizza Magyarország parlamenti képviseletének sorsát.

Híreink szerint a kormány megszüntette a kerületek földrajzi egységét is, sőt az ellenzék biztos hadállásait a mostani körzetek teljes felforgatásával igyekszik megtingatni. Állítólag az új beosztás folytán egyes községek minden összefüggés nélkül kerülnek egy kerületbe s lényeges különbséget állapított meg a választók számarányában, ami annyit jelent, hogy az ellenzéki kerületek sokkal több szavazóval fognak rendelkezni, mint a munkapártiak. Ennek a javaslatnak a tárgyalásánál azonban már ott lesz az ellenzék is.

— Akiknél kincstári ló van azok február hó 27-én vezetésük elő az Acsev. állomás előtti térre, ahol azokat meg fogják vizsgálni.

— Új díjnak a rendőrségen. Galamb s ló dr. polgármester ma Szabó Sándor makói lakos rendőrségi díjokká kinevezte.

A delegációk ülését elhalasztották.

—
Április végén lesz a delegációk ülése.

A magyar miniszterelnök tegnapi bécsi tárgyalásai alkalmával megállapodás történt abban, hogy az ideai delegációkat, melyek az eddigi terv szerint március első napjaiban ültek volna össze, elhalasztották. Gróf Tisza István tegnap tanácskoztott gróf Stürckh osztrák miniszterelnökkel, valamint a közös miniszterekkel és megegyezett a delegációk elhalasztásában.

Az osztrák képviselőház ma nem munkaképes és valószínű, hogy a Reichsratot márciusig elnapolják. Márciusban megkezdte a Reichsrat az új véderőjavaslat tárgyalását és a míg ez nem végződik, nem lehet megtartani a delegációkat sem. Így most már bizonyos, hogy az ideai delegáció legkorábban április utolsó hetében ülhet össze Budapesten. Ehhez képest a király budapesti utiprogramja is megváltozik és valószínű, hogy csak április végén jön Budapestre.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

A képviselőház ma az ellenzék távollétében tartotta meg rövid ülést.

Szász Károly elnök háromnegyed tízre nyitotta meg az ülést. Bemutatta a Magyarlapon megválasztott Illosvay Lajos kultuszminiszeri államtitkár mandátumát, majd átérték a napi-rendre és harmadszori olvasásban elfogadták a vízrendező társulatoknak adandó segélyekről és az állami vasgyárak vásárcsúkségletének biztosításáról szóló törvény javaslatokat.

Ezután Czifra Kálmán előadó ismertette Ungmegeye feliratát a személyjogi gyógyszerárak adományozása tárgyában, Csánádvármegyéi a telepítési és parcellázási kérdésnek a magyar nemzeti politika szempontjából való megoldása tárgyában. Kérvények érkeztek a Házhöz a fűzkárbiztosítás kötelezővé tétele és állami kezelésbe való vétele tárgyában és a teljes vasárnapi munkaszünet létesítése tárgyában.

A Ház a kérvényeket a kereskedelmi miniszternek adta ki. Az elnök javasolja, hogy a képviselőház legközelebbi ülését szombaton délután tíz órakor tartsa és napirendjére tesse ki a horvát képviselők megbízóleveleinek megszüntése folytán megüre-

sedett jegyzői és bizottsági tagsági helyek betöltését.

Gróf Tisza István miniszterelnök javasolja, hogy mivel a Ház a holnapi ülésen a horvát választások folytán megüresedett bizottsági tagsági helyeket betölti, esen az ülésen válassza meg a Horvát-Szlavon országokkal megkötendő újabb pénzügyi egyezmény előkészítése céljából ki küldendő tizenkét tagu regnikoláris küldöttséget is, melynek tagjai közül nyolcat a képviselőház, négyet pedig a főrendiház választ.

A Ház a miniszterelnök indítványát elfogadta.

Végül az elnök javasolja, hogy a szavazásokat együtt bonyolítsák le, minthogy azonban a regnikolálás kiküldötték választásában a horvát képviselők részt nem vehetnek, két urnát fognak felállítani.

A jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés véget ért.

Átok vagy áldás?

Egy vers viszhangjai.

Mióta megjelent a „Magyarország” után a többi ellenzéki lapokban is az a vers, amely olyan erős, kemény átkot mond a magyarországi áruháznak fejére, azóta — mondhatjuk — ettől a hatalmas verstől visszhangzik az ország.

A magyar közönség lelkesedéssel fogadta a végső elkeseredésének ezt a lávaszerű kifordását. A másik oldalon megdöbb néssel fogadták az átkot. S megpróbálták áldárra fordítani. Kormánylapok jámbor fűzfapótlái halmattal és esti fényvel ékes rigmusokban szórják az enyhítő áldást a megátkozott fejre.

Egy áldó verset mi is kaptunk ezóta. Itt közöljük. Ezentúl, ha Tisza sajtóidő vénye élethe lép, ugye lehet majd mást írni mint áldást. Hát kezdjük el az áldó, dicséret verselet.

A kormánylapban megjelent kontra versre im a rekontra vers:

Áldjon meg az Isten,
Éledebe tő, o'áh virágokat hintsen,
Hirdesse nagyságod Basin meg [Zágreb,
Pártos magyar rapet a porig [alazd meg.
Gázolj végig rajtuk diadal-zel éren,
Panamisták zengjék: mi éltetünk [éljen!
Diadalmenben — mit nem ért el [más itt, —
Hurcold vasraverve Károlyt, [Andrássyt,
Ellenben Mániut öleld keledre,
S u, y áldjon az Isten reggel, [délben, este
Éledegre olyton
Románia híres csillaga s gyogion

Tölse napjaidat boldogsággal tele
Románok, tótok, és horvátok Istene.
S magyarok Istene? — Ej, arra ki
[adna!
Ugy sincs ma már annak ezeken
[hatalma.
Zengjen a zsvió, zengjen
[szetreászka,
Oláhnál, horvátnál te rózsákon;
[jár sz ma,
Rózsád tövisétől a magyarság vérzik,
Áldja hát az Isten utad égesvéig!
Éltesen az Isten!
Itt ezen a földön tiéd legyen minden,
Tied legyen a só, petróleum, p nka,
S a népet szolgáló tege a pálinka.
Ahol te kormányzol, terem konc
[meg sáp ott,
Felvirágoztad az ecse di lápot.
Éltesen az Isten tisztelt b rátoddal,
Dicsőségekről zengjen sok hír,
[sok dal.
Ál'jatok előtünk összefogózkodva,
Mint a közti szesség két eleven
[szobra.
Körül hveitek, telve tisztességgel,
Tolnay, Garancay és Ertsey Péter,
S ha elkövetkezik majd a végső
[órád,
S látni vágyod égben Jánkut,
[Kioskát, Hórát:
Sisakos angyalkák palotái serege
Repüljön lelkeddel egyenest a
[mennybe.
Ott pihenj szépen a nagy Haynau
[mell tt,
Áldjon meg az Isten, ugy, ahogy
[érdemled.

Mikor lesz Makón a sorozás?

**Márciusban — Regruták vigyázat
— Szigorú a honvédelmi
[miniszter.**

Csanádvármegye alispáni hivatalához ma érkezett le a honvédelmi miniszter rendelete az idei sorozás vonatkozásig. A miniszteri rendelet szerint a csanádvármegyei sorozások terve következik.

Csanádvármegye területén két sorozóbizottság fog működni s összesen 2648 legény fölött fogják elmondani ítéletüket, hogy alkalmasak-e a „császár” ruhájának viselésére.

Makón, március hó 2-3-4-5 és 6 ik napján soroznak. Sor alá kerül 727 legény.

Ugyancsak március hó 2-3-4 5 és 6-án soroznak Battonyán is ahol 674 legény kerül sor alá.

Nagylak községben, március hó 11-12-13-14 én soroznak. Sor alá kerül 674 legény.

A mezőkövácsházai járásban április hó 19-20-21 és 22 ik napjain soroznak. Katonamérték alá 587 legény kerül.

Utólsóul a központi járás legényeit sorozzák Makón, április hó 27-28-29 és 30 án. A központi járás állítás kötelezetteinek száma 573.

A sorozásokra nézve egyébként igen szigorú rendeletet bocsátott ki a honvédelmi miniszter.

A rendeletben elpanaszolja a miniszter hogy a sor alá kerülő legények nem tartják be a törvényben előirt köteleységüket, nagyon sokan számításból s nagyon sokszor pedig minden jelentőségtelesebb ok nélkül nem jelennek meg a sorozó bizottság előtt, minek következtében nagy munkatorlás áll elő.

A fentiek megállása és ellen-sulyozása céljából tehát elrendeli, hogy azokat a legényeket, akik a sorozáson nem jelennek meg s távolmaradásukat igazolni elmu-

lasztják, — rögtön meg kell büntetni.

No legények, mérték alá kerülő fiatalok, vigyázzatok, ott legyetek a sorozáson, mert máskülönben a szigorú kegyelmes ur rendeletéből azonnal büntetni fognak benneteket.

A rendeleten egy cseppet se lehet csodálkozni, Tisza István uralkodása alatt csak büntető törvényeket tudnak gyártani. Tisza is, a fenhatósága és gyámkodása alatt álló miniszterek is.

**Egy makói anya
szenvedései.**

**Saját leánya kinozta és nem
adott neki enni.**

Borzalmas bűnről rántotta le a leplet a makói rendőrség. Egy magáról megfélemedezett, embertelen teremtés undok bűnét derítette fel, aki ahelyett, hogy ősz édesanyjának, öreg napjaiban hűséges gyámolója, szeretetteljes gondozója lett volna, majdaem a halálba kergette a szegény asszonyt embertelen bánásmódjával.

A szörnyű esetről tudósítunk a következő:

A makói rendőrségnek már napok óta jelentik, hogy a Révész utca egyik házából állandóan segélykiáltásokat s fájdalmas nyöszörgéseket hallanak, sőt igen gyakran vészses jajgatás és sírás hallatszik a házból.

A feljelentések folytán a rendőrség elrendelte a vizsgálatot s kiküldte a két detektívet a rejtélyes ügy kinyomozására. A két detektív ki is ment a helyszínre ahol megrendítő látvány tárult szemük elé.

A Révész utca 1 számú házban lakik öz. Gajdi Pálné a leányával öz. Kovács Istvánnéval. A leány ahelyett, hogy jól bánt volna tehetetlen öreg édesanyjával, aki féltéssel ezélt minden vagyonát, ingó bingóját ráíratta, valósággal kinozta a szegény öreg asszonyt, aki több szidalmat kapott, mint enni.

A rosszlelkű asszony napokig magára hagyta a szegény asszonyt anélkül, hogy élelmészéről gondoskodott volna. Sőt sokszor rá is zárta a házat, hogy másfelé se mehessen valami enni-ért.

A szegény megkínzott öreg asszony keserves könnyullatások között panaszkolta el mindent a detektíveknek, akik előit a szomszédok megerősítették az öreg asszony állításait.

A megkínzott öreg asszonyt a rendőrség elhelyezte a szegényemenházba, de előbb megvizsgálatta Paku Imre városi főorvossal, aki megállapította, hogy a szegény öreg asszony a sok nélkülözés következtében teljesen el van erőtlenedve és gyengülve.

A lelketlen leány tagadja, hogy anyjával rosszul bánt volna, így hát a rendőrség nem büntetheti.

Majd megveri az isten, mondják a szomszédok, akik bizony sok-sok szenvedését látták az öreg édes anyának.

— A kis inas balesete. Kenyért ment Kiss Lajos lakatos inas. Miközben iszánkodni kezdett s eközben oly szerencsétlenül csuszott el, hogy lábszára előrött. A szerencsétlenül járt inast lakásán ápolják.

**Meztelen ember a makói
tanyák között.**

Egy szerencsétlen elmebeteg.

Nagy riadalmat okozott a napokban a makói tanyák között egy szerencsétlen elmebeteg szürnyű ördögése. A boldogtalan ember ördögtánc rohamában letépte magáról ruháit s anyaszült meztelen állapotban rohant végig a makói tanyák között, melyeknek jámbor népe elszörnyedve bámulta a borzasztó látványt.

A szerencsétlen ember Borka Sándor, kin már régóta mutatkoztak az elmebaj tünetei, amde a tébolydák Magyarországon tudvalevőleg oly zsúfoltak, hogy alig lehet bennük egy egy szerencsétlent elhelyezni. Így volt ez szegény Borka esetében is, hiába volt minden jelenítetés az elmeógyógyintézetből mindenhol az a válasz jött vissza, hogy nincs hely.

A boldogtalan emberen közben dühöngési mániára fajult a szörnyű betegség. A borzasztó hideg dacról, teljesen pörére vetkőzve futkosott a tanyák között, majd egy újrerosi református tanító lakására rontott be. A tanító családja csak nagy nehezen menekü helett a dühöngő ördül elől. A makói rendőrség végre is intézkedett a szerencsétlen ember dolgában s fel-szállította a budapesti angyalföldi tébolydába az előhalottak borzalmas temetőjébe.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár Január 31. Szombat Róm. kath. Nól. Péter protesáns Nól. Péter Görög orosz január 18 Nagy Atan Nap kel 7 óra 31 perokor nyugszik 4 óra 57 perokor,

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő: Fagy-pont körüli hőmérséklet és helyenkint havazás várható. Sügönyprog-nózis: Fagypon körüli hőmérséklet, sokhelyütt oszpadékkal. Déli hőmérséklet: 20 C.

— A mi a bizottságokban vész el. Sehol annyi bizottság nincs, mint Makón s sehol oly keveset nem működnek a bizottságok, mint nálunk. Fényes példa erre, hogy a bizottságok lenyhán működnek, a városi boirányos jég-szállítás, no meg a villanyvilágítás, mert, hogy most arról a bizottságról van szó, amelyiket a villanyvilágítás ellenőrzésére alakított meg a képviselőtestület. Ez a bizottság ma tartott ülést s mit gondolnak nyíjas olvasók talán valamit határoztak a jobb intenzi-vebb világítás érdekében? Oh nem! Csak annyit határoztak, hogy ezentul egy másik ugyan-ilyen hasonló célból kiküldött bizottsággal fognak tanácskozni. Így vész el a villanyvilágítás dolga a bizottságokban, hacsak egy újabb bizottságot nem küldenek ki, e két bizottság ellenőrzésére.

— Makón nem lesz drágább a kéményseprés. A makói kémény-seprés hó óhaja, hogy a kémény-seprés díját felemeljék, nem sikerült. A belügyminiszter ma küldte le a kéményseprésről alkotott új szabályrendeletet, melyet a kéményseprés azért felebbeztek meg, mert az új szabályrendelet a régi kéményseprési dajkát

állapította meg. A miniszter is helybenhagyta a szabályrendelete, mely szerint csak a régi díj jár a kéményseprésnek, akikre bizony ez sérelmes határozat, mert a folyton emelkedő munkabérek ma már a dupláját kell fizetni. Ez úgy egyébként még foglaltoztattai fogja a hatóságokat.

— A szanatóriumegyesület teadélutánja. A fűdövéz ellen küzdő szanatóriumegyesület makói fiók-jának vasárnapi teadélutánja iránt városszerzte páratlan az érdeklődés. A rendező hölgyek agilitását és a közönség szimpatitáját legszebben bizonyítja, hogy a makói uri közönség több, mint 120 szebbnél-szebb tombola-babát, süteményeket, tortákat és a teadélután összes szükségleteit ajándéba adta az egyesületnek. A teadélután pontosan 4 órakor kezdődik Dérczy Imre prologójával. Utána következik Káplány Zelma meséje. Ezután osztják a gyermekeknek külön kis csomagokban az érde-kességeket, a felnőtteknek pedig a teát. Végén lesz a babatombola.

Megelevenedeti regény. Jóka! csodás fantáziával megirt regényei közül legérdekesebbek a fekete gyémántok című, melyet alig akad művelt ember, ki nem a legna-gyobb gyönyörűséggel emlékeznék rá vissza. Ezt a csodásan szép regényt most megelevenedve látjuk az Uránia színházban. Bámulatos ügyességgel elevenítették meg ezt a pompás regényt, mely gyönyörűséggel tölt el, majd a fényes szombati és vasárnapi előadások alkalmával. Ezeknek az egyszerű érdekessége is megvan, hogy olimpia játékok címen a legújabb sportfelvételeket mutatja be. Mindezen kívül még három falrengető kacagást előidéző kép van másorra kitűzve.

— Jön a veszelt kutya Makó felé. A nagylaki állatorvos ma sürgősen tudatta a makói rendőrséggel, hogy Csanádpalotáról egy középnagyságu veszeltkutya elkóborolt Makó felé. Jó lesz ha a palotai umentil lakosok figyelemmel lesznek s alkalmadtán jelövik a veszedelmes állatot.

A MAKÓI PIACRÓL.

Változatlanok az árak.

A mai piacon megint igen csekély volt a kínálat, de bizony a kereslet sem volt valami élénk s így az árak dolgában semmi különösebb változást nem jelenthettünk.

A gabonapiacra igen csekély hozatal mellett, a buza métermázsáját 23 koronáért vásárolták míg Budapesten 24 koronát fizettek a buza métermázsájáért.

A kukorica ára változatlanul szilárd. Métermázsájáért Makón 13 és fél sőt 14 koronát is fizetnek a kupecek. Budapesien csak 13 korona a kukorica métermázsája.

A hagymapiacra a nagy hidegek következtében egy kissé megcsappant az érdeklődés. A szállítás nehézségeibe ütközik s így a kínálat és kereslet mérsékelt kerek között mozog. A vöröshagyma métermázsája 17-18 korona, a fokhagymáé 52-53 korona, a dug-hagymáé 42-46 korona között változott a mai piacon.

Öngyilkosság a cigányok miatt.

Egy nagybérlő különös tragédiája.

Brüll Hugó péri nagybérlő és felesége tegnap este vendéglő látták Wahl Géza szencsi állomásfőnököt és hitvesét. A kellemes hangulatban véget ért vacsora után Brüll, aki igen ügyesen kezelte a vonót, elővette a hegedűjét és vendégei szórakoztatására több dalt játszott el. A kis társaság a zene hangjainál vidám együttélésben töltötte az órákat.

A derűs szórakozásnak váratlan baleset ért véget. Wahl állomásfőnök véletlenül megfogta a házi gazdát, aki erre kiejtette kezéből a hegedűt, még pedig oly szerencsétlenül, hogy dartsokra pattant szét. Brüll tréfás vigasztalással átvette el a dolgot.

— Sebaj, — mondotta — majd cigányokat hozatok.

Igy is történt. Ez azonban se hogy sem tetézt Brüll feleségének, aki nagyon haragudott a füstös képű legényekre azért, mert az újév napján a cigányok több ezüst evőkanalat loptak el tőle. Szemrehányásokat tett urának, hogy cigányokat hívatott és kérte, hogy küldje el őket.

Brüll felesége indultos szemrehányásai által megszegyenítve érezte magát és annyira szívére vette az esetet, hogy bement a szobába, revolvert rántott elő és föbe lökte magát. Szörnyet halt,

IRÉNIE

MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ

Szombaton, január 31-én este 8 órákor

A fekete gyámant
Dráma 3 felvonásban.

Olympiai játékok.
Látványosság.

Maxi vakációja.
Komikus.

Thehen romjai.
Természeti.

A pezsgő hatása.
Kacagató.

Tisztelettel

AZ IGAZGATÓSÁG.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelműi.

(251)

49. fejezet.

Betörés a „Belvárosi bank” pénztárába.

A szövetség tagjai a szomszédos házban bérelt lakást is elfoglalták.

Párosan és egyenként mentek be. Ősz volt, felöltözködni jártak, s a felöltő alatt mindegyik tag egy-

egy feszítő vasat, kőmives csákányt vagy emelőrudat vitt magával.

Célfeltájban megkezdtek a munkát. A falat, hol bontani kezdték, meglocsolták vízzel, hogy a munka így könnyebb legyen.

A falat bellett áttörniök. Azon ház falát, mely szomszédos volt a bank épületével és a banképület falát.

A budapesti házak építési módja ismeretes. Egy tízedrangu földrendezés alkalmával a főváros két harmadrésze romokban heverne. Három-négy téglá vastagságú külső falakat raknak, s nem egy olyan bérpalota van Budapesten, melynek lakásaiba a szomszédos ház lakásainak beszívogása áthallatszik.

A tisztelt betörő és bankhamisító uraknak nem kellett nagyon megerőltetni magukat, hogy a két falat áttörjék.

Alig másfélóra csendes, nesztelen munkálkodás után olyan rést bontottak a falakon, hogy kényelmesen átbuihattak rajtuk.

A bank hivatalai és a betörők lakása az első emeleten volt.

Mindkét helyiség első részében vagyis földszintjén, boltok területek el.

Ezek a boltok éjjelüresek voltak s a betörők jövését menését nem hallotta senki.

A bank pénztárszobájában világos lámpa égett.

A fal mellé állítva szép sorjában négy hatalmas vascassa terpeszkedett.

A szövetség lakatos- és gépmeszteréhez érte tagjai pillanat alatt körülvették a cassákat. A magukkal hozott lámpákkal szemet tartottak felettük és megállapodásuk-

hoz képest csoportonként elosztottak az egyes cassák előtt.

Az 1-es számú cassa volt a legnagyobb.

Ebben őrizték az okmányokat és a zacskókba kötözött aranypénzeket.

Ezt a cassát a főrajzoló vette több társával munkába.

Alig nyúltak a cassához, az óriási vasszekrény megingott, és mintha valamely szellem megbúvította volna, lassú, csuszással lefelé siklott a mélybe.

A betörők meglepetten állottak körül ama nyílást, melyen keresztül a pénztár eltűnt.

Ekkor látták, hogy a nagy vasszekrény mind a négy sarok vas-sínkekhez volt erősítve, s a pénztár e síneken siklott le a pinczébe.

— A pénztár boszorkány gépének titkos rugóját lábainkai nyomhattuk meg, mondta a főrajzoló s a pénztár kisiklott kezünk közül. Ugyes találmány a kérdés, vajon lent a pinczében, hová a cassa lesüllyedt, nincsenek e órők alkalmazva? Ha igen, úgy menekülünk kell! . . . Legyünk eszöndesen fiúk és figyeljünk . . .

(Folyt. köv.)

7 darab 10 hónapos mangalica eladó. Csorba István, Dáli tanya 52.

Bor eladás. 3 hektó bor eladó Kossuth utca 159. szám alatt. Ugyanott egy kis fia tétel eladó. Értkezni lehet Tóth Irénél a fenti szám alatt.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság XXIV-ik rendes közgyűlését

1914. évi február hó 14-ik napján d. u. 5 órákor ARADON, saját székházában fogja megtartani.

Tárgysorozat:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság, választmány és a felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1913. évi zárszámadásoknak előter esztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal, az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása.
3. Elnök, 10 igazgatósági tag, 25 választmányi tag választása.
4. Esetleges indítványok.

Ezen közgyűlésre a t. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 52. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább három hóval nevére íratott s a közgyűlést megelőző nap délelőtt 12 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókjintézetinél Makón, Pécskán és Nagyszentmiklóson még le nem járt szelvényeivel együtt letételt.

Aradon, 1914. január 28-án.

**Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár
részvénytársaság igazgatósága.**

Tévedések elkerülése végett gyász esetekben tessék közvetlenül jelzett címhez fordulni a bevásárlásait ott eszközölni.

„ÓRANGYAL“ disztemetkezési vállalat.

Makó, Fátér, Keuyérgiac, Tókey-féle házban.

Makó város és vidéke legszolidabb, legmegbízhatóbb, modern disztemetkezési vállalata. Mint mindig, ezután is legfőbb igyekezetem t. vevőimet szakszerű, szolid kiszolgálásban részesíteni a legnagyobb pontossággal, utólréhetetlen olcsó árakon. Vállalatomat ismételtelen tetemesen megnagyobbitottam, nem kíméltem sem költséget, sem fáradságot a

legnagyobb raktárt létesítettem a temetkezéshez tartozó mindennemű kellékekből,

szem előtt tartva a kor kívánalmait, miáltal ebben a kellemes helyzetben vagyok, hogy úgy az egyszerűbb, mint a legmagasabb igényű izléseket is páratlan, pompás dísszel, a legnagyobb megelégedésre szolgálhatom ki. Az én olcsó áruimmal és pontos kiszolgálásommal nem versem nyelhet senki. - Továbbra is ajánlom magamat a n. é. gyászoló vevőközönségnek szíves jóindulatu pártfogásába, vagyok mély tisztelettel:

ÖZV. GYURIK LAJOSNÉ

az „Órangyal“ disztemetkezési vállalat tulajdonosa. - Hullaszállítást és exhumálást az ország bármely részéről elvállalok.

Előforduló gyász esetekben csakis meghívásra megyek ki házhoz.

Hagymaföld és herének való

első rendű alkalmas földek kaphatók Iritz Miksánál.

Rendkívüli feltűnést keltenek Pártos E. és Társa áruház

ujjonnan bevezetett áruai, eddig nem létezett olcsó árai

Női himzett ingek	1 korona 98 fillér.
Női háló kabátok	1 „ 98 „
Női háló ingek	1 „ 98 „
Női nadrágok schiffonból	1 „ 98 „
Női nadrágok pargetből	1 „ 98 „
Diszes párnák	1 „ 98 „
Schiffon alsók	1 „ 98 „

Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kostümök, leány ruhák, leány és női felöltők, női kalapok, eredeti párisi modellek.

Gyászárukban állandóan nagy választék!
Valódi szörme gallérok, muffok kizárólagos raktára.

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Ajánlja elsőrendű minőségű lisztjeit, korpát, decét magdarát, tengeri darát és kását, valamint flúszereket a legolcsóbb napi árakon. Detailelárusítás malmi üzletben, színházzal szemben, Ott Károllyal szemben és a Takarékpénztár épületben levő üzletben.

Vámörülés és csere a legjutányosabban eszközöltetik.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett gyorsajtóján Makón.

Tanonczok

fizetéssel felvétetnek a Makói Független Ujság nyomdájában.

Menyasszonyok figyelmébe!

Olasó és esinos kivitelű menyasszonyi buktorok készen kaphatók

NAGY BÉLA
asztalosnál
Megyebáz-utca 12. sz.

Menyasszonyok figyelmébe!

Igen jó fehér és siller borok 72 és 80 fillér literenként.
Nagyobb vételnél olcsóbb.
Vidékre 48 és 52 fillér 50 literen felüli vételnél
IRITZ SAMUEL özv. CZÉGNÉL.

Uj malom megnyitás.

Értesitem a Makó és vidéke n. é. közönségét, hogy Makón, az Ara malmot megvettük és azt a legújabb rendszerű dí utcai gépekkel felszerelve, a mai kor kívánalmainak teljesen megfelelően berendeztük. Mindennemű őrlemények elvégzését, agyszintén

liszt-, korpa-, dara- stb. árusítását
és lelkiismeretes kiszolgálását bármikor gyorsan és pontosan eszközöznünk.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kér:

Tamás Mihály és Társa
hengerműma om Makó.

Egy jóforgalmu polgári bormérés házzal együtt eladó kedvező feltételek mellett.
Értekezni lehet
Iritz Miksánál.

Sertés perzselésre száraz szalma, aprójószágnak és soványdisznónak kifőzött törköly a legolcsóbb árban kapható
IRITZ SAMUEL özv. CZÉGNÉL.